

HØJESTERETS DOM

afsagt torsdag den 15. september 2022

Sag 37/2022

(2. afdeling)

Anklagemyndigheden

mod

T

(advokat Jesper Storm Thygesen, beskikket)

I tidligere instanser er afsagt dom af Retten i Glostrup den 11. maj 2021 (B6-3595/2021) og af Østre Landsrets 16. afdeling den 7. december 2021 (S-1389-21).

I pådømmelsen har deltaget fem dommere: Poul Dahl Jensen, Vibeke Rønne, Hanne Schmidt, Jan Schans Christensen og Ole Hasselgaard.

Påstande

Dommen er anket af tiltalte, T, med påstand om, at han idømmes en advarsel om udvisning.

Anklagemyndigheden har påstået stadfæstelse af landsrettens dom, dog sådan at indrejseforbuddets varighed skærpes fra 6 år til 12 år.

Anbringender

T har anført navnlig, at udvisning af ham med sikkerhed vil være i strid med Danmarks internationale forpligtelser, jf. udlændingelovens § 26, stk. 2.

Han er omfattet af artikel 14, stk. 1, i Associeringsrådets afgørelse nr. 1/80 af 19. september 1980 om udvikling af associeringen mellem EØF og Tyrkiet (associeringsafgørelsen), der yder tyrkiske statsborgere samme beskyttelse mod udvisning, som EU-borgere har efter EU-opholdsdirektivets artikel 27, stk. 1 og 2.

Efter direktivets artikel 27, stk. 2, 2. led, er det en forudsætning for enhver udvisning, at vedkommendes personlige adfærd udgør en reel, umiddelbar og tilstrækkelig alvorlig trussel, der berører en grundlæggende samfundsinteresse. Denne grundbetingelse indebærer, at der skal foretages en fremadskuende vurdering af, hvilken trussel personen udgør. Ved denne vurdering må der lægges vægt på hans gode personlige forhold, og at han reelt ikke er tidligere straffet. Pistolen blev kun kortvarigt besiddet på offentligt sted, og han har ikke selv anvendt pistolen. Grundbetingelsen er derfor ikke opfyldt, og han kan allerede af den grund ikke udvises.

Udvisning vil desuden være i strid med proportionalitetsprincippet, jf. EU-opholdsdirektivets artikel 27, stk. 2, 1. led, og vil også udgøre en krænkelse af artikel 8 i Den Europæiske Menneskerettighedskonvention.

Han er født og opvokset i Danmark og har en meget stærk tilknytning til Danmark, hvor det meste af hans familie bor. Han har gennemført folkeskolen og været i arbejde, siden han gik ud efter 10. klasse. Han har en helt beskeden relation til Tyrkiet, og hans familie i Tyrkiet tilhører det kurdiske mindretal. Han taler ikke tyrkisk, men kurdisk, og en udvisning til Tyrkiet vil indebære betydelige udfordringer for ham, idet han er uden reel tilknytning til landet. Hertil kommer, at han er ordblind. Han risikerer at blive indkaldt til at aftjene værnepligt i områder, hvor tyrkere står over for kurdere. Under de nævnte omstændigheder vil udvisning af ham være et uproportionalt indgreb, og det gælder uanset længden af et indrejseforbud.

Anklagemyndigheden har anført navnlig, at udvisning af T med indrejseforbud i 12 år ikke med sikkerhed vil være i strid med Danmarks internationale forpligtelser, jf. udlændingelovens § 26, stk. 2.

Grundbetingelsen i associeringsafgørelsens artikel 14, stk. 1, er opfyldt, idet T er fundet skyldig i overtrædelse af våbenlovgivningen under særligt skærpende omstændigheder og idømt en længerevarende fængselsstraf.

Proportionalitetshensyn taler ikke imod udvisning, og Menneskerettighedskonventionens artikel 8 er derfor heller ikke til hinder for udvisning.

Karakteren og grovheden af den begåede kriminalitet og længden af den idømte fængselsstraf taler klart for udvisning. T, som er 20 år og var 18 år på gerningstidspunktet, har boet her i landet hele sit liv, og hans tilknytning til Danmark er stærkere end hans tilknytning til Tyrkiet. Heroverfor står imidlertid, at han er ugift og uden børn. Han har en kæreste, som han dog ikke bor sammen med. Han er ikke uden tilknytning til Tyrkiet, hvor hans mormor og morfar bor, og han er hvert år på besøg i landet i tre uger sammen med sin farmor og farfar. Familien er kurdere, og han taler kurdisk. Han vil derfor i kraft af sin familie i landet, sine sprogkunderskab og ferieophold ikke være uden forudsætninger for at begå sig i Tyrkiet.

Højesterets begrundelse og resultat

Sagens baggrund og problemstilling

T er dømt for overtrædelse af straffelovens § 192 a, stk. 1, nr. 1, jf. stk. 3, jf. våbenlovgivningen, ved på offentligt tilgængeligt sted ved Værebros Centeret under særligt skærpende omstændigheder at have besiddet en 7,65 mm pistol af mærket Sig Sauer og tilhørende magasin med 8 patroner, som han transporterede til og opbevarede på adressen X-vej 15 i Bagsværd, hvor politiet fandt pistolen og magasinet med patroner den 7. januar 2021. Han blev i byretten straffet med fængsel i 2 år og 6 måneder og tildelt en advarsel om udvisning. Landsretten stadfæstede den udmålte straf og udviste ham med et indrejseforbud i 6 år.

For Højesteret angår sagen alene spørgsmålet om udvisning.

Udvisning

Det følger af udlændingelovens § 26, stk. 2, jf. § 22, nr. 8, at T skal udvises, medmindre dette med sikkerhed vil være i strid med Danmarks internationale forpligtelser.

T er tyrkisk statsborger. Efter Udlændingestyrelsens udtalelse og de i øvrigt foreliggende oplysninger om hans forhold lægger Højesteret til grund, at han er omfattet af artikel 7 i associeringsafgørelsen.

Spørgsmålet er, om udvisning vil være i strid med associeringsafgørelsens artikel 14, stk. 1, og Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 8.

Det følger af associeringsafgørelsens artikel 14, stk. 1, at en tyrkisk statsborger, der er omfattet af afgørelsen, alene kan udvises af opholdsstaten, når dette er begrundet i hensyn til den offentlige orden, den offentlige sikkerhed og den offentlige sundhed.

EU-Domstolen fastslog i præmis 78 og 79 i dom af 8. december 2011 i sag C-371/08 (Ziebell), som drejede sig om udvisning af en tyrkisk statsborger, der var født og opvokset i Tyskland, at artikel 12 i Rådets direktiv 2003/109/EF af 25. november 2003 om tredjelandstatsborgeres status som fastboende udlænding kan bruges som EU-retlig referenceramme ved anvendelsen af artikel 14, stk. 1, i associeringsafgørelsen. Efter dette direktivs artikel 12 kan medlemsstaterne kun træffe afgørelse om at udvise en fastboende udlænding, hvis vedkommende udgør en reel og tilstrækkeligt alvorlig trussel mod den offentlige orden eller den offentlige sikkerhed. Endvidere må udvisningen ikke være begrundet i økonomiske forhold, og før en afgørelse om udvisning træffes, skal der tages hensyn til varigheden af opholdet i medlemsstaten, den pågældendes alder, konsekvenserne for den pågældende og dennes familied medlemmer samt tilknytningen til opholdslandet eller manglende tilknytning til oprindelseslandet.

Det fremgår af Ziebell-dommens præmis 82, at foranstaltninger begrundet i den offentlige orden eller sikkerhed kun kan træffes, hvis det efter de kompetente myndigheders konkrete vurdering i det enkelte tilfælde viser sig, at den pågældendes personlige adfærd aktuelt udgør en reel og tilstrækkeligt alvorlig trussel, der berører en grundlæggende samfundsinteresse.

Ved denne vurdering skal myndighederne desuden påse, at såvel proportionalitetsprincippet som den berørte persons grundlæggende rettigheder overholdes, navnlig retten til respekt for privatliv og familieliv. Udvisning begrundet i den offentlige orden og sikkerhed kan ikke træffes automatisk efter en straffedom eller med generalpræventive formål, der skal afholde andre udlændinge fra at begå lovovertrædelser, jf. Ziebell-dommens præmis 83.

Efter artikel 8, stk. 1, i Den Europæiske Menneskerettighedskonvention har enhver ret til respekt for sit privatliv og familieliv. Ifølge artikel 8, stk. 2, må ingen offentlig myndighed gøre indgreb i udøvelsen af denne ret, medmindre det sker i overensstemmelse med loven og er nødvendigt i et demokratisk samfund bl.a. for at forebygge uro eller forbrydelse. Afgørelsen

af, om et indgreb er nødvendigt, beror navnlig på en proportionalitetsvurdering. I bedømmelsen indgår bl.a. de samfundsmæssige behov for udvisning under hensyn til karakteren og alvorigheden af den begåede kriminalitet. I bedømmelsen indgår ligeledes, hvor længe den pågældende har været i opholdslandet samt styrken af de familiemæssige, sociale og kulturelle bånd til opholdslandet og statsborgerskabslandet. Der skal foreligge meget tungtvejende grunde for at retfærdiggøre en udvisning, når der er tale om en fastboende udlænding, der er født i landet eller indrejst som barn og har tilbragt det meste af sin barndom og ungdom i landet. Der henvises bl.a. til Menneskerettighedsdomstolens dom af 23. juni 2008 i sagen Maslov mod Østrig, særligt præmis 75.

Det fremgår af Menneskerettighedsdomstolens praksis, at varigheden af et indrejseforbud har betydning ved vurderingen af, om udvisning vil udgøre et uproportionalt indgreb i retten til respekt for privatlivet og familielivet, jf. bl.a. Maslov-dommen, præmis 98, samt dom af 22. april 2004 i sagen Radovanovic mod Østrig, præmis 37, dom af 23. september 2010 i sagen Bousarra mod Frankrig, præmis 51, og dom af 14. september 2021 i sagen Abdi mod Danmark, præmis 38.

Den konkrete vurdering

T er som nævnt idømt fængsel i 2 år og 6 måneder for våbenkriminalitet under særligt skærpende omstændigheder, jf. straffelovens § 192 a, stk. 1, nr. 1, jf. stk. 3.

Udvisning af T har hjemmel i udlændingelovens § 22, nr. 8, og er begrundet i hensynet til den offentlige orden for at forebygge uro og forbrydelse.

Trusselsbetingsen i associeringsafgørelsen

T har begået alvorlig våbenkriminalitet ved på offentligt tilgængeligt sted ved Værebros Center at besidde en halvautomatisk pistol med tilhørende magasin med 8 patroner, som han efterfølgende bragte til sit værelse på farens bopæl, hvor han opbevarede pistolen med tilhørende magasin og patroner. Pistolen var virksom og kunne affyres på normal vis. Politiet fandt pistolen med tilhørende magasin og patroner ved en ransagning den 7. januar 2021.

Som anført af landsretten har T under retssagen ikke villet afgive forklaring om sin adfærd og omstændighederne i forbindelse med våbenbesiddelsen. Han har under sin forklaring i byret-

ten ikke haft korrektioner til en politirapport, ifølge hvilken han under afhøring hos politiet har forklaret, *at* han vidste, at våbnet havde været gravet ned ved nogle boldbaner, *at* han fik udleveret våbnet ved Værebros Centeret den 6. januar 2021 af en person, som han ikke ønskede at oplyse navnet på, og *at* han var med, da en af hans kammerater, som han heller ikke har oplyst navnet på, samme aften prøveskød pistolen ved affyring af et skud.

Højesteret tiltræder herefter, at Ts adfærd under de anførte omstændigheder – uanset at han ikke tidligere er straffet bortset fra nogle bødeforhold – udgør en reel, umiddelbar og tilstrækkelig alvorlig trussel, der berører en grundlæggende samfundsinteresse, jf. artikel 14, stk. 1, i associeringsafgørelsen som fortolket af EU-Domstolen i Ziebell-dommen.

Proportionalitet

T er født og opvokset i Danmark, hvor han har boet hele sit liv. Han var 18 år, da kriminaliteten blev begået, og er nu 20 år. Han har gennemført skolegang til og med 10. klasse og har tidligere gået til fodbold og boksning. Han taler dansk, men har vanskeligheder med skriftligt dansk, da han er ordblind. Siden han færdiggjorde 10. klasse i juni 2020, har han indtil anholdelsen i januar 2021 haft arbejde med madlavning i X på Islands Brygge og i sin brors pizzeria. Hans mor rejste til Sverige i 2012 og bor i dag i Stockholm. En faster har været hans plejemor. Hans far og andre familiemedlemmer, herunder hans farmor og farfar, bor også i Danmark. Han har en kæreste, som han ikke bor sammen med. Han har ingen børn. Hans mormor og morfar bor i Tyrkiet, men han har ingen kontakt med dem. Han har været på sommerferie i Tyrkiet sammen med sin farmor og farfar tre uger hvert år. Hans familie er kurdere på begge forældres side. Han taler kurdisk, men ikke tyrkisk. Det må herudover lægges til grund, at han gennem sin familie har kendskab til skik og kultur i Tyrkiet.

På den baggrund lægger Højesteret til grund, at Ts tilknytning til Danmark er meget stærkere end hans tilknytning til Tyrkiet. Han har dog ud over statsborgerskabet en vis tilknytning til Tyrkiet og vil ikke være uden forudsætninger for at begå sig der, hvis han udvises.

Efter arten og grovheden af den begåede kriminalitet finder Højesteret efter en samlet vurdering, at de hensyn, der taler for udvisning af T, er så tungtvejende, at de har større vægt end de hensyn, som taler imod udvisning på baggrund af hans stærke tilknytning til Danmark. Det

bemærkes, at hans familie og kæreste vil have mulighed for at opretholde kontakten med ham, herunder ved besøg i Tyrkiet og ved at kommunikere via telefon og internet.

Som anført ovenfor fremgår det af Menneskerettighedsdomstolens praksis, at varigheden af et indrejseforbud har betydning ved vurderingen af, om udvisning vil udgøre et uproportionalt indgreb. Højesteret tiltræder, at udvisning af T med et indrejseforbud i 6 år ikke udgør et uproportionalt indgreb i strid med associeringsafgørelsens artikel 14, stk. 1, eller artikel 8 i Den Europæiske Menneskerettighedskonvention. Efter en samlet vurdering af de anførte omstændigheder finder Højesteret, at det derimod vil være uproportionalt, hvis indrejseforbuddets varighed som påstået af anklagemyndigheden fastsættes til 12 år.

Konklusion

Højesteret tiltræder, at udvisning af T med et indrejseforbud i 6 år ikke vil være i strid med artikel 14, stk. 1, i associeringsafgørelsen eller artikel 8 i Den Europæiske Menneskerettighedskonvention. Højesteret stadfæster derfor landsrettens dom.

T har fortsat været fængslet under anken.

Thi kendes for ret:

Landsrettens dom stadfæstes.

T skal betale sagens omkostninger for Højesteret.